

Tímár Zsófi özvegyége

Ezek a kedves kis portékák, ezek a szőke asszonyok olyan szelídek, olyan jók, mint a bárányok. Legalább ez a Tímár Zsófi, ez egészen olyan.

Mióta férjhez ment, csak a mosolyát láthatni. Azelőtt a boldog mosolyát, most a fáját.

A boldogságával nem volt terhére senkinek, a fájdalomával sincsen. Nem kérkedett, nem panaszkodik. Hanem az a fehér arca, az a mindig fehérebb arca, elbeszéli mindennap mindenkinek, amit úgymint mindenki tud.

Itt hagyta a férje kegyetlenül, gonoszul. Pedig derék fiatalember volt, a legdolgosabb, legügyesebb ács a környéken; ki hitte volna, hogy megcsalja azt az áldott, kedves asszonyt, két hamis szem éjszakája hogy annyira megfeketíti a lelkét... s elmegy azzal a másik nővel a világba elkárhozni.

Hírét sem hallotta, ki tudja, merre mentek; út pora, melyben nyomuk veszett, el nem beszéli, szellő nem árulja el, hol vannak, suttogó lombok nem mondják meg értelmesen, pedig arról beszélnek.

Csak legalább egy szót mondott volna, mikor elment Bágyról, nem fájna úgy a szíve annak a szép, szőke asszonynak, akinek most az a neve, hogy "szalmaözvegy". Ha legalább megcsókolta volna még egyszer, ha hidegen is, ha erőltetve is, és így szólt volna: "Engem te már nem látsz soha többé: mást szeretek, annak adom az életemet."

Hanem lopva mentek el, össze voltak beszélve. Elment, és nem jött vissza. Pedig már egy éve, egészen egy éve.

Visszajön. Ó, bizonyosan visszajön. Péter nem rossz ember. A szíve mindig jó volt, nem lehet végképp elromolva; az a személy elvehette az eszét, bevehette magát a szívébe: hanem olyan az csak, mint a hamis festék, az idő kiszívja, meghalványítja; vissza fog ő térni.

Tímár Zsófi remélt, s mikor az olló varrás közben kiesett a kezéből, mindig felsóhajtott, ó, bárcsak a földbe szűrődne; mikor repülő szarkát látott az ablakból, mindig felsóhajtott, ó, bárcsak az ő kerítésükre ülne rá.

De az olló sem akart hazudni, a szarka madár sem...

Estéknként a küszöbre ült ki, onnan el lehetett látni messze-messze a kígyózó országúton, egészen odáig, hol már a felhők lába lóg le.

A szép halovány arc fölé ernyőt csinált kis kezéből, és úgy bámult arra a nagy, titkos lapra, amelyről, mint egyes betűk bontakoznak ki furmányos szekerek, utazó vásárosok, vándorok s a jó Isten tudná elmondani: kik még.

A falubeliek sokszor mentek el mellette, köszöntek is neki, de észre nem vette.

- Zsófi az urát várja! - suttogták egymás közt, és még nevettek is hozzá.

Pedig mégis a szegény Zsófinak volt igaza. Az ő szíve többet tudott, többet sejtett, mint amennyit az egész világ bölcsessége megmondhatna.

Amint egy délelőtt a dohánypalántát öntözé nagy gonddal (ha megjön a gazda, legyen mit füstölnie a télen), ragyás öregasszony lépett be az udvarra: üzenetet hozott.

- A férjedtől jövök, Zsófi. Arra kér, bocsáss meg neki, megbánta, amit tett. Ott dolgozik a harmadik faluban, Gózonban: a bádortornyot reparálják. Ő maga nem mert eljönni, félt, nagyon haragszol. Ha megbocsátasz neki, jöjj el hozzá, azt üzeni.

- Menjünk! - mondá a szelíd, szőke asszony.

A fekete kendőt leoldotta, s piros olajosat kötött fel az útra. Péter kedvenc színe, meg aztán illőbb is ehhez a szép naphoz.

Egy aranyozott keresztet kellett feltenni a torony tetején a gombra. A tekintetes asszony, a tisztartóné ikreket szült, annak az öröme ajándékozta az eklézsianak.

- Ki vállalja a dolgot, fiúk - kérdi az ácsmester, Rögi Mihály uram.

- Én! - mondá Péter. - Én megyek, majszter uram.

- Inkább talán Belindek Samu. Te már nehéz vagy egy kicsit.

- Sohasem éreztem magam könnyebbnek.

- Elhiszem. Megszabadultál a nyűgtől. Hát csakugyan elkergetted? Hm. Elég csinos vászonceléd volt. Igaz-e, Samu?

- Megutáltam benne magamat. De meg az igazat megvallva, ami egyszer karika, gurul az.

- Gurult a te kezedből is, ugye? Hallod-e, Samu, hehehe? Ejnye, kópé, kópé! No, most már csakugyan te teszed fel az aranygombot.

Péter megvető, nyugodt pillantást vetett Samura.

- Hagyja Samut, Rögi uram! Majd fölteszem én. Várom valakit valahonnan. Úgy dobog a szívem, ha vajon eljön-e? Már csak azért is felmegyek a toronyra, hogy egy pillantást vethessek Bágy felé véges-végig az országúton.

- No, én azt se bánom. Eredj hát szaporán, a felső ablakból magam adom ki majd a keresztet, ha már fent leszel.

Fent is volt Péter nemsokára; olyan ügyesen kúszott a deszkapárkányzatról, akár az evet.

- Ide most azt a keresztet! - kiáltá aláhajolva - hadd tegyem föl szaporán.

- Itt van, fiam.

Péter még följebb kapaszkodott, s mikor már egészen helyén volt, legelőször is odanézett a bágyi országútra.

Amott jön! Zsófi az! A vénasszony mellette ügető léptekkel, éppen most fordul be a faluba.

Szíve nagyot dobbant, majd összeszorítja valami, keze megreszket, szeme elhomályosul.

- Hohó, Péter! Föltetted-e már?

- Melyik gombra tegyem föl?

A vén ács elsápadt, a toronyablakban keresztet vetett magára, s szomorúan dűnnyögé:

- Teheted már akármelyikre!

Nem volt ott több gomb egynél. Azt a szédülő ember láthatja csak kettőnek, háromnak. Tudta, mi következik.

Eszeveszetten rohant le a grádicsokon; tudta, mire leért, azalatt már Péter lent lesz... még messzebb lesz - a túlvilágon.

Egyszerre értek a torony alá férj, feleség. Csakhogy az egyik a magasból, halva.

Mégiscsak a fekete kendőt kellett volna elhozni ehhez a találkozáshoz!

Zsófi némán borult a holttest fölé, s csókokkal borította, s sokáig tartá átkarolva, görcsösen.

Mikor erőszakkal elszakították onnan, akkor is olyan szelíd, olyan nyugodt volt az a bánatos arc, mint egyébkor. Nem volt még sem szava, sem könnye.

Visszafordult, egy utolsó tekintetet vetett a halottra, s összeroskadt.

Majd felkelt, megragadta acélerővel az öregasszony vállát, s szilaj, dúlt arccal, tompa hangon kérdé:

- Minek hozott kend ide? Honnan fogom őt ezentúl várni?

S könnye csak most eredt meg, mint a kiengedett patak.